

Štúdium na lekárskej fakulte

Prijímacie pohovory na Lekársku fakultu Univerzity Komenského som zložil úspešne a mal som aj dobré maturitné vysvedčenie, ale predsa to asi bolo málo. Našťastie, kádrovník na lekárskej fakulte robil v tom čase skúšku na Slovenskej vysokej škole technickej u strýka Belka, a tak asi zažmúril oči pri mojom prijímaní na fakultu. Akoby tušil, že v budúcnosti bude potrebovať aj iné zamestnanie.

V prvom ročníku sme zápasili s biológiou. Prednášal nám profesor V. V., ktorý bol mojou vzdialenou rodinou. Jeho brat bol náčelníkom piešťanského letiska, o ktorom som sa už zmienil.

Prednášal nám aj diela Lepešinskej, Lysenka, Mičurina, ktorých práce veľmi nesúviseli s medicínou, skôr s marxistickou filozofiou. Podľa nej živá hmota vzniká z neživej. A tak sme na praktikách z biológie hľadali pod mikroskopom, kedy sa bielkovinový koacervát zmení na živú hmotu. Bol to nezmysel, ale my sme o tom veľa nevedeli. Pamätám sa, že som pod mikroskopom uvidel niečo, čo sa hýbalo, a zavolať som asistenta doktora Gustáva Čatára, ktorého sme, mimochodom, uznávali a mali ho radi. Sklamal ma, keď mi povedal, že to mám len špinavé sklíčko.

Profesor biológie nám prednášal to, čo sa v tom čase od neho vyžadovalo. Pravdepodobne s tým súviselo, že občas navštívil Metropolku. Raz sme ho našli pred kaviarňou v povznesenej nálade. Pýtal sa nás: „Prosím pekne, kde sa nachádzam?“ Povedali sme mu, že pred Metropolkou.

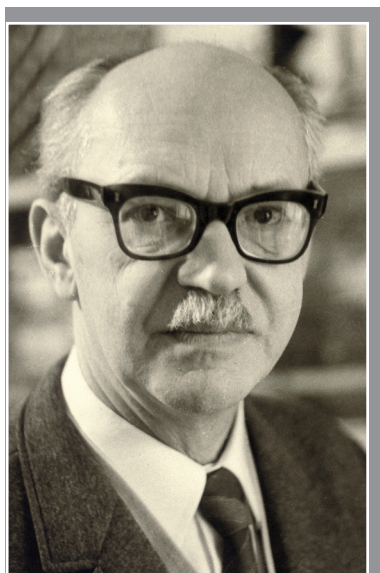
Odpovedal nám: „Prosím pekne, detaily ma nezaujímajú, chcem vedieť, v ktorom som meste.“ Pochopili sme ho s uznaním a odviedli ho domov.

Z biológie sme si zapamätali čosi o Darwinovi, no systematicku rastlín a živočíchov sme sa nevedeli naučiť. Samozrejme, genetiku sme mohli len kriticky hodnotiť, lebo bola v rozpore s vtedajšou ideológiou. V súčasnosti je genetika hlavnou témou lekárskej biológie.

Na chémii nám prednášal Banskobystričan Ján Kubis. Mal dosť zvláštny spôsob prednesu.

Raz sa spýtal: „Kto mi povie, ako sa dá železo oddeliť v zlúčenine kovov? Dám mu jednotku z chémie.“ Horlivý spolužiak Dovorka sa prihlásil, že by to urobil magnetom. Kubis dostal záchvat zúrivosti. Zakričal, že hovädám prednášať nebude, a odišiel z prednášky.

Najlepšie prednášky mal profesor Ivan Stanek, ktorý o ťažkej disciplíne – embryológii – vedel rozprávať zrozumiteľným a názorným spôsobom. Hojne kreslil na tabuľu. Bol múdry a šľachetný človek, o čom som sa presvedčil aj neskôr, keď som po skončení štúdia u neho dva roky pracoval. Dostal som sa k nemu asi preto, že vplyvní kolegovia o histológii nemali záujem.

Prof. MUDr. Ivan Stanek,
DrSc., prednosta Ústavu
histológie LF UK, akademik
SAV, uznávaný vedec
a výborný pedagóg

S anatómiou sme sa veru nadreli. Prednášal nám ju, našťastie, chirurg profesor Milan Kratochvíl, takže prednášky boli orientované na chirurgiu. Nahradil profesorku Eugéniu Šteklačovú, ktorá bola postrachom študentov, ale vynikajúcou odborníčkou, len akosi nepasovala politicky do vtedajšieho systému. Anatómia sa považuje za jednu z najťažších skúšok, akési prvé sito študentov.

Môj priateľ Emil mi chcel pomôcť pri štúdiu kostry a raz mi doniesol lebku, asi bola z anatomického ústavu. Nebol som doma. Lebku zabalenú v novinovom papieri nechal u pani susedy, ktorá mala vtedy približne osemdesiat rokov. Lenže balík sa spontánne otvoril a stará pani zostala v psychickom šoku.

Na telocviku sa tradovalo, že v predošlom ročníku boli dvaja bratia – dvojčatá, ktorí sa údajne zastupovali aj na rande s dievčatami. Mali nešťastné meno. Raz na telocviku sa jeden z nich bez povolenia vyšplhal na lano. Keď už bol hore, asistentka zo strachu na neho zakričala: „Ako sa voláte?“ A on sa, neborák, volal Kunda. Tak aj opakovane povedal svoje meno. Pani asistentka bola urazená a zhrozená, ale naozaj sa tak volal. Neviem, prečo si nedal zmeniť meno, ktoré mu iste ako lekárovi nedodávalo autoritu.

Do tajov biochémie nás zaujímavo zasväcoval profesor Teofil Rudolf Niederland, prednosta Ústavu pre všeobecnú a klinickú biochémiu LF UK.

Celý biochemický ústav sa neskôr transformoval na III. internú kliniku, z čoho vyplývalo aj ich odborné zameranie v oblasti internej medicíny.

Marxizmus nám prednášal doc. Dr. Miško Krajčovič. Pôvodne nadaný katolícky študent, ktorý sa dostal na štúdium filozofie do Dijonu, čo v čase jeho štúdia bola priateľská pomoc zo strany Francúzska pre nadaných chudobných študentov zo Slovenska. Medzitým, ako skončil štúdium, sa u nás

zmenili politické pomery pod vedením KSČ a s tým, čo sa naučil vo Francúzsku, sa na Slovensku nemohol uplatniť. Vzhľadom na špecializáciu, ktorú získal na Západe, začal preto prednášať marxistickú filozofiu na Lekárskej fakulte UK.

Bol benevolentný k našim nevedomostiam. Jasne sme z neho cítili, že o tom, čo hovorí, nie je presvedčený. Ukázalo sa to, až keď išiel do penzie. Boli sme susedia na Koreničovej ulici, a tak sme chodili do toho istého obchodu v Nešporáku, ako sa vtedy volal vysokoškolský internát Svoradov. V staršom veku sa nevedel ovládať, bojoval s alkoholom. Pri ceste domov sa držal stromčekov pri plote, ale nikdy nehovoril nezmysly, keď sme sa stretli. Raz v obchode sa neovládol a začal s hlasnou prezentáciou svojich skutočných názorov. Nahlas kričal, že musel učiť študentov politické nezmysly, ktorým sám neveril. Vylial si dušu. Ľudia v obchode sa odvracali, lebo si mysleli, že je provokatér. Nebol, bol len nešťastný človek, ktorý väčšinu svojho pedagogického pôsobenia musel učiť študentov čosi, čomu sám neveril.

Raz mi daroval peknú modrú kravatu, ktorú mi manželka pribalila k oblečeniu na služobnú cestu. Pri jazde vlakom na ceste z Paríža do Bruselu sa sprievodca, ktorý kontroloval lístky, uprene zadíval na moju kravatu a milo sa usmial. Mal totiž takú istú služobnú. Vtedy som zistil, že na mojej kravate je značka francúzskych železníc TGV. Doteraz pre mňa zostalo sladkým tajomstvom, ako k nej Miško prišiel počas svojich štúdií v Dijone.

Fyziológii nás učil profesor Juraj Antal. Bol mimoriadne vzdelaný a dobrý prednášateľ. No v zmysle vtedajšej módy aj povinnosti venoval príliš veľkú pozornosť I. P. Pavlovovi, nesporné vynikajúcemu ruskému fyziológovi, ale jeho pozorovania na psoch sa umelo prenášali do oblasti ľudského myslenia, o ktorom sme mali byť presvedčení, že je materiálneho pôvodu.

V podstate išlo o pokus, pri ktorom psíkovi dali žrať a súčasne mu zvonil zvonček. Psík pochopiteľne slintal. Potom mu zapli len zvonček, žrať nedostal, ale podmieneným reflexom slintal. Iste pozoruhodný experiment, no jeho interpretácia na ľudské myslenie bola násilná a nevedecká.

Materializácia ľudského myslenia viedla u nás k zaostávaniu psychológie a psychiatrie v tomto období, lebo ľudská duša, a teda duševný život, sa nesmel uznávať. Dôsledky pocíťujeme dodnes na nedostatku klinických psychológov pre liečbu psychosomatických porúch.

Jedným z našich najlepších klinických psychológov bol do nedávnej minulosti profesor Ivanko Štúr, ktorý už, žiaľ, nie je medzi nami. Jeho otec prednášal na našej univerzite a jeho mamička nám prednášala odbor ftizeológiu (ochorenia na tuberkulózu). Profesorka Božena Štúrová-Kuklová založila úspešnú Ligu boja proti tuberkulóze.

Žiaľ, nedožila sa úspechov svojho syna Ivana ani dcéry Alenky, odborníčky v oblasti kardiológie, ani vnuka Rastislava Štúra, významného dirigenta Slovenskej filharmónie. Jeho otec Ivan (veľmi inteligentný sympatický človek, ktorého mali radi všetci, čo ho poznali, a všetci si ho vážili vrátane priateľov z lodenice, kam sa do vysokého veku často vracal) chodil na všetky synove koncerty. Bol naňho celkom oprávnené hrdý.

